

GEMENSKAP

MÅLLET

SOMMAREN 1998

● **verdandi Brandkärr**

SAMMANFATTNING AV FOTBOLLSTURNERINGEN 1998.....	4
<i>Målsättning</i>	4
<i>Omfattning</i>	4
<i>Grupper som har arbetat med sommarverksamheten</i>	4
BRANDKÄRRS FOTBOLLSTURNERING 1998	5
FÖRUTSÄTTNINGAR.....	5
<i>Social kontaktverksamhet</i>	5
Våra sociala kontaktregler:	5
<i>Bostadsområdet Brandkärr</i>	6
<i>Verdandi-Brandkärr</i>	6
FÖRBEREDELSE.....	8
<i>Målsättning</i>	8
<i>Övriga förutsättningar</i>	8
<i>Stöd av andra föreningar och organisationer</i>	9
<i>Fotbollsgruppen bildas</i>	9
<i>Fler grupper behövs</i>	10
<i>Uppsökande verksamhet</i>	10
<i>Lagen bildas</i>	11
GENOMFÖRANDE	13
<i>Premiär!</i>	13
<i>Fotbollsplanen måste bli bättre!</i>	13
<i>16 spelomgångar, 20 lag och 291 spelare</i>	14
Domarna.....	14
Sekretariatet	16
Fotbollsgruppen utvecklas	16
Lagen.....	17
<i>La grande finale!</i>	19
<i>Vad moccanutor vi har sålt! (Kiosken)</i>	20
<i>Nä, nu måste jag titta! (Publiken)</i>	21
<i>Mat och vila</i>	22
<i>Nä, nu skiter vi idet här ... Trötthet och ilska</i>	22
UTVÄRDERING, ANALYSER, SLUTSATSER	24
<i>Gemenskap är målet!</i>	24
<i>Idéer och förslag till förbättringar</i>	24
<i>Vad vi kan!</i>	25
<i>Vad har turneringen gett vår övriga verksamhet?</i>	25
<i>Vad har fotbollsturneringen gett de boende i området?</i>	26
PERSONLIGA REFLEKTIONER	27
LAGENS SAMMANSÄTTNING.....	29
DE32 NATONALITETER SOM DELTOG:.....	30

Sammanfattning av fotbollsturneringen 1998

Målsättning

- ”Det viktigaste är inte att vinna utan att delta”
- Skapa gemenskap i området
- Skapa möten över ålders- köns och kulturgränser
- Stärka människor i deras livssituation

Omfattning

- 14 juni – 15 augusti 1998
- 332 deltagare
- 176 ungdomar (upp till 16 år varav 19% tjejer)
- 12% tjejer
- 32 olika nationaliteter
- 19 spelomgångar inkl final
- 4 åldersgrupper (6-8 år, 9-11 år, 12-16 år och vuxna)
- 104 matcher i grundspel

Grupper som har arbetat med sommarverksamheten

- Fotbollsgrupp – samordnat lag och domare
- Matlagningsgrupp – servat funktionärerna
- Bakgrupp – bakat kaffebröd
- Försäljningsgrupp – sålt fika till självkostnad
- Ösgrupp – har öst fotbollsplanen på vatten efter regnskurar
- Akutgrupp – rykt in där det behövs
- Domare
- 20 lag

- Totalt har fotbollen engagerat ca 1000 personer i området. (Spelare, publik och de som arbetat i de olika grupperna)

- Verksamheten har bedrivits ideellt, ingen har fått betalt för sitt arbete.

- Verdandis ideologiska utgångspunkter och verksamhetsmetoder med de sociala kontaktreglerna som grund har gällt för alla gruppers arbete.

- Hela sommarens verksamhet har utgått från deltagarnas behov genom demokratiarbete. Detta arbete har bestått i att spelare, lagledare, domare osv. har påverkat regler, tider, åldersindelningar...

Brandkärrs fotbollsturnering 1998

Förutsättningar

Social kontaktverksamhet

I Verdandis verksamhet används social kontaktverksamhet som en samlande rubrik för verksamheter av olika slag. Det kan vara allt från att delta i en studiecirkel till att dansa, men verksamheterna utgår från samma metoder och har samma mål.

För att den sociala kontaktverksamheten ska växa och få in fler och fler deltagare är det viktigt att den finns i människors närhet, i bostadsområdet. Även om verksamheten ibland flyttas ut från lokalen ska verksamheten alltid utgå från den så att deltagarna känner igen sig. Det är alltid deltagarna som skapar verksamheten tillsammans efter de behov som de själva har, för då blir den bäst och intressantast. Genom Verdandis samlade erfarenheter har de sociala kontaktreglerna skapats. De blir till unika verktyg för att få grupper att fungera.

Våra sociala kontaktregler:

1. **Demokrati.**

En medlem-en röst. Alla ska ha möjlighet att påverka verksamheten

2. **Alkohol och narkotika får inte förekomma i verksamheten**

*Av solidaritet med de kamrater som har problem med sin konsumtion
Däremot är inte verksamheten stängd för kamrater, som är påverkade, men ingen konsumtion
får förekomma i verksamheten*

3. **Ej tävlingar-samarbete i stället**

*Inga tävlingar eller annan form av organiserad utstötning får förekomma i verksamheten men
gärna idrott och spel i olika former utan "tävling"*

4. **Låt grupperna växa och sprängas**

*Målet med varje Verdandi-grupp är att den ska växa på sina egna villkor – deltagarna ska i
egen takt få in fler deltagare i gruppen. Om en grupp bygger upp verksamhet enbart runt egna
deltagare får gruppen eget språk, egna vanor osv. och hindrar nya att komma in i gruppen.
Målet är sedan att deltagarna bildar nya grupper med annan sammansättning.*

5. **Blandade grupper**

*Det ska helst finnas barn, ungdomar och vuxna, killar och tjejer i samma grupp. En blandad
grupp kan också bestå av olika kulturer.*

6. **Tala med-inte om-varandra**

7. **Lyssna på varandra**

Mer gruppdiskussioner - mindre föreläsningar

8. **Ställ krav på varandra**

*Krav som efterhand trappas upp. Kraven ska vara möjliga att uppfylla. Att låta bli att ställa krav
är en otäck form av förödmjukelse.*

Den viktigaste utgångspunkten för vår verksamhet är det vi menar med demokrati. Ordet demokrati kan översättas med självstyre eller folkstyre. En enklare översättning är att alla får vara med att bestämma. För alla Verdandi-grupper är demokrati både ett mål och ett medel för att alla som ingår i gruppen ska bestämma vad gruppen vill.

Redan innan en gruppaktivitet startar måste den förankras hos dem som vill delta i gruppens arbete. Med förankring menar vi att alla som berörs av ett beslut har haft möjlighet att påverka innan beslutet genomförs. Nästa steg blir sedan genomförandet av verksamheten. När verksamheten har kommit i gång, kommer det nya deltagare som påverkar gruppen och ges inflytande. Detta kräver nya beslut, som kräver förankring, som sedan genomförs och "den demokratiska processen" är i gång.

I gruppverksamheter av olika slag finns också alla de som känner att de står utanför gruppen, även om deltagarna är med "på pappret". Detta ställer stora krav på kommunikation mellan "organisatörer" och "utövare". Brist på kommunikation, att man talar om – inte med- varandra, är det största hotet mot en fungerande demokrati. För att deltagarna ska prata med varandra måste de också lyssna på varandra, samtidigt som "organisatören" ska se till att några inte dominerar gruppen och att dem av oss som har svårt att göra sin röst hörd också får komma till tals. För att få igång "den demokratiska processen" är det också viktigt att ingen kommer med papper med färdiga regler eller moraliska pekpinor när gruppen börjar att träffas, utan att de regler som gruppen ska arbeta efter arbetas fram av gruppen själv. Om färdiga regler antas redan i början kan gruppens mål bli att uppfylla reglerna istället för att se dem som ett hjälpmedel och en tillgång.

Bostadsområdet Brandkärr

Brandkärr är ett typiskt 60-talområde med stora betonghus. Av Nyköpings 32000 invånare bor ca 4000 i Brandkärr. Ca 25% av dem har invandrarbakgrund; ca 10 etniska grupper finns här. Området har också en hög procent arbetslösa och ensamstående föräldrar.

Verdandi-Brandkärr

Verksamheten bedrivs enligt Verdandis mål och medel inom ramen för socialkontaktverksamhet i en kvarterslokal på Mariebergsv 59 i bostadsområdet Brandkärr i Nyköpings kommun. Verksamheten är till för oss som bor i området eftersom där vi bor lever vi också och Verdandi ska vara en naturlig del i vår vardag. Därför är det viktigt att allt vi gör utgår från våra lokaler som finns mitt i området.

Sedan 1979 har Verdandis avdelning i Brandkärr bedrivit verksamhet. Den har skiftat under åren utifrån våra behov och de ekonomiska förutsättningar som avdelningen har haft. Verksamheten har omfattat många olika saker; fackligt gemenskapsarbete kombinerat med ett omfattande kamrattstödande arbete arbetade vi med under 80-talet. I den sociala kontaktverksamheten, som också utvecklades samtidigt med de andra två hörnstenarna har grupper t ex lagat mat och haft studiecirkel om socialtjänstlagen. Under sommarhalvåret har vi kombinerat verksamhet i våra lokaler med att ge människor möjlighet att åka bort på gemenskapsresor och erfarenhetsresor. Att åka bort tillsammans och lärt känna varandra utan krav utifrån har varit (och är fortfarande) en bra utgångspunkt när människor ska arbeta tillsammans i grupp, men under 90-talet har vi inte haft tillräckligt med pengar att åka bort

från Brandkärr och därför har vi valt att utveckla verksamheten som finns inne i och runt om våra lokaler.

1985 förändrades Brandkärr i och med att den första större flyktinggruppen kom till Nyköping. Människor med idéer om vad man ville göra kom till oss och idrott, som lek, blev ett större verksamhetsinslag, även om vi tidigare hade haft grupper som haft roligt tillsammans på det sättet. Verksamheten förändrades i takt med detta och Verdandi hade sin första egna turnering den sommaren för de boende i området som inte hade någon möjlighet att åka på semester. Dessutom var det ett bra tillfälle för de boende, i alla åldrar och från alla kulturer, att lära sig känna varandra och sitt område.

Bland våra deltagare har intresset för idrott som lek alltid varit stort. Som första förening har vi haft tjejer med som spelat innebandy, fotboll och rinkbandy i Korpens regi. Vi har haft deltagare med som aldrig har utövat någon idrott överhuvudtaget och vi har aldrig utestängt någon för att de varit för dåliga eller för duktiga, därför att alla som vill ska få vara med och spela. Det innebär samtidigt att alla som är med inte stöter ut någon.

Under 80- och 90-talen har vi haft lag med i Korpens fotbollsturneringar och sedan även spelat fotboll med internerna på kriminalvårdsanstalten Arnö i Nyköping. För att vi skulle kunna träffas många gånger och möta andra grupper och få gruppen att fungera i ett sammanhang, valde vi att anmäla lag till korpen, men gjorde det med våra utgångspunkter och metoder. Vi har också ordnat veckoslutsturneringar i området Brandkärr.

Våra erfarenheter från de här tillfällena säger oss att det spelar ingen roll om gruppen vinner eller förlorar när gruppen fungerar demokratiskt. Oftast har gruppen haft roligare tillsammans när den förlorat och matchen har spelats på skoj än om man vunnit och tagit spelet på stort allvar. När de grupper som har vunnit sina matcher och deltagarna har blivit starka har vi förklarat för dem att det finns idrottsorganisationer som har matchresultaten som mål och att vi kan ta kontakt med en sådan förening för de vill. Ofta har deltagaren då spelat fotboll ett tag i seriespel, men sedan kommit tillbaka för att gemenskapen har varit viktigare och betytt mera för ens egen personliga utveckling.

Förberedelser

Verdandi Brandkärr hade sett att många spontant spelade fotboll i området och detta vill avdelningen fånga upp och organisera för att ge alla en möjlighet att vara med. Utgångspunkten var naturligtvis vår sociala kontaktverksamhet med tillhörande sociala kontaktregler.

Turneringen skulle pågå under hela sommaren för att få en kontinuerlig kontakt med spelarna och övriga deltagare. Vår lokal, som ligger mitt i området är ”navet” i all verksamhet och därför var det ett naturligt val att spela på den fotbollsplan som ligger intill lokalen.

En stor del av förberedelserna ligger också i att ha en etablerad verksamhet med kontakter både i och utanför bostadsområdet. I Brandkärr har Verdandi funnits sedan slutet av 70-talet och med det följer erfarenheter som är unika för oss.

Målsättning

Varför är det viktigt med en målsättning? Jo, därför att tydliggöra våra mål på ett mycket konkret sätt samt att få människor som kommer i kontakt med vår verksamhet för första gången ska få en inblick i varför vi spelar fotboll.

Målet med fotbollsturneringen 1998 var att:

- stärka människors livssituation genom att aktivt utforma en gemenskap genom den demokratiska beslutandeprocessen.
- skapa nya positiva kontakter för barn, ungdomar och vuxna.
- ge människor möjlighet till att lära känna andra människor i området
- skapa aktiviteter för barn, ungdomar och vuxna under hela sommaren
- skapa kulturmöten mellan olika grupper

Övriga förutsättningar

En verksamhet av den här storleken kräver mycket av ”organisatörerna”. Det är viktigt att dessa personer vet föreningens utgångspunkter och arbetsmetoder, eftersom alla olika delar av vår verksamhet ska bli till en helhet och att ”organisatörerna” ska känna sig trygga i vad de gör. Däremot ska deltagarna i de grupper som bildas ha olika kunskaper och erfarenheter om organisationen och vår verksamhet; att det är våra gemensamma utgångspunkter och erfarenheter som skapar den verksamhet som vi själva vill delta i.

Två av våra medlemmar var arbetslösa och vi sökte ALU-projekt för dem hos arbetsförmedlingen. För att få en naturlig kontakt med de olika invandrargrupperna utsågs en särskild kontaktperson för dem som spontant hade fått rollen som kontaktman redan i tidigare verksamhet. Utöver detta fanns ideella funktionärer samt en lönebidragsanställd som resurs i föreningen. Två styrelsemedlemmar tog aktiv del av turneringen hela sommaren.

Stöd av andra föreningar och organisationer

För att en verksamhet ska växa och utvecklas är det viktigt att andra organisationer vet om att den finns och att information också sprids den vägen.

Därför har vi varit representerade i Brandkärrsgruppen. Brandkärrsgruppen, som är en informell grupp bestående av aktiva föreningar i området, har tidigare samordnat verksamhet inom bostadsområdet. Verdandi anordnade fotbollsturneringen och finalerna i turneringen var vårt bidrag till Brandkärrsdagen, lördagen den 15 augusti, som samordnades med andra föreningars verksamhet.

Material till själva turneringen lånades av Hargs BK samt Rosvalla. Fotbollsplanen var i bedrövligt skick så kontakter tog med kommunen om att få planen i ordning. Rosvalla ställde dessutom upp med skötsel av fotbollsplanen.

Fotbollsgruppen bildas

Vi bildade en grupp med uppgift att praktiskt organisera turneringen.

I den fanns tre deltagare med "heltidsansvar", dvs. de hade det som sina arbetsuppgifter under sommaren, och två ideella deltagare. Gruppens sammansättning var blandad för vi ville att alla grupper och lag som var planerade att bildas skulle ha blandad sammansättning och att fotbollsgruppen, som den kom att kallas, skulle återspegla de andra grupperna. Några av oss hade varit med förra sommaren och några var helt nya. Blandningen gjorde att erfarenheter som gjorts under tidigare år inte var självklara utan att dessa diskuterades tillsammans med nya idéer som också fick komma fram.

Det mesta av det inledande arbetet för oss i fotbollsgruppen var att diskutera innehållet i fotbollsturneringen. Styrelsens uppgift var att berätta för gruppen om den målsättning som styrelsen hade kommit fram till och vi kom själva fram till att det var viktigt att de följdes och omsattes i handling. Alla beslut skulle fattas i demokratisk ordning, dvs. alla i gruppen måste förstå målsättning och arbetsmetoder och vara överens om att dessa skulle gälla.

Konkreta mål sattes upp, av oss, som överensstämde med den övergripande målsättningen. Så många som möjligt skulle vara med att spela. Målet var att utöka åldersgrupperna och antalet lag från 1997, då 14 lag fördelat på tre åldersgrupper deltog. Det viktigast beslutet var dock att alla som ville skulle vara med att spela, samt att matcherna skulle spelas på fotbollsplanen utanför vår lokal. Platsen var mycket viktig då detta var Brandkärrs fotbollsturnering och att så många som möjligt av brandkärrsborna skulle ha möjlighet att se matcherna och för att skapa gemenskap i området med fotbollen som utgångspunkt.

Erfarenheter från förra turneringen visade att de yngsta deltagarna hade svårt att orientera sig på stor plan och därför hade vi planer på att minska storleken på planen. Det visade sig att det inte gick att få fram flyttbara målburar och gruppen beslutade att alla, även barnen, skulle spela 7-manna fotboll på full planstorlek i 2•20 min.

Vi fattade beslut om allmänna regler för fotbollen och om informella överenskommelser, trivselregler. Trivselreglerna var viktiga, därför att ingen skulle känna sig utanför eller åsidosatt. Trivselreglerna byggde på våra sociala kontaktregler, men formulerades om och

omsattes i handling. Dessa trivselregler skrevs aldrig ner på något papper utan förmedlades genom att hela tiden prata med varandra om hur vi skulle skapa en så bra stämning i området som möjligt. Våra erfarenheter visade att det var viktigt att inte skriva ned trivselreglerna därför att deltagarna upplevde att deras möjligheter att påverka dem minskade då. Däremot om alla diskuterade dem och att deltagarna själva fick ta ställning till om de tyckte att de var bra eller dåliga följdes de på ett naturligt sätt.

Fler grupper behövs

Till en början var vi av den uppfattningen att allt skulle skötas av oss i fotbollsgruppen, men redan innan turneringen hade startats insåg vi att fler behövdes och att de också skulle delta i beslut som berörde dem. I inledningen lades tonvikten på att hitta domare och lagledare som kunde hjälpa gruppen med att organisera arbetet. Erfarenheterna visade också att fler kunde hjälpa till med särskilda arbetsuppgifter, bl. a lades matchschemat upp av ideella medlemmar.

Vi beslutade också, dels för att skapa en stämning, dels för att få in lite pengar till medaljer till barnen, flygblad mm att starta försäljning av kaffe, läsk och fika bröd till en så låg kostnad som möjligt. Då upptäckte vi att flera andra grupper också behövdes. En grupp som ansvarade för försäljning var nödvändigt för att ”kiosken” skulle fungera. Ytterligare en grupp bildades när vi upptäckte att vi måste baka bröd för att ha något att sälja till självkostnadspris. Efter en några veckor efter att fotbollsgruppen hade bildats upptäckte vi också att det skulle bli långa och arbetsamma dagar och en grupp bildades som skulle ta hand om ”markservice” med lunch och fika åt alla som var med och arbetade. Dessa grupper arbetade fristående från fotbollsgruppen, men hela tiden pratade vi med varandra och hjälptes åt där det behövdes. De här grupperna gav också plats åt alla som ville vara med, men som inte ville spela fotboll.

Den demokratiska processen gjorde att grupperna hela tiden utvecklades efter de behov och intressen som fanns. Alla behövdes. Att bära ut stolar blev lika viktigt som att kontrollera laguppställningar eller att ha kontakter med kommunen. Grupperna som bildades gjorde det på sina egna villkor. Alla var överens om att de skulle vara så blandade som möjligt. De stimulerades och formulerades i samråd med styrelsens representanter och mycket tid lades ned på småprat och spontana diskussioner om allt mellan himmel och jord. Detta för att vi skulle lära känna varandra och för att skapa trygghet i grupperna. Av erfarenhet visste de av oss som tidigare deltagit att under genomförandet skulle det inte finnas så mycket tid till detta.

Uppsökande verksamhet

Flygblad trycktes och delades ut till föreningarna i området. Information lämnades till Nyköpings Hems boendekanal, och till deltagare i vår verksamhetslokal. De som deltagit förra året kontaktades och några av dem anmälde sig. Den enda anmälan som kom in genom boende kanalen var från ett gäng som inte bodde i området och som redan var föreningsaktiva i Laka innebandyförening. Vi tog kontakt med dem och förklarade att målet med turneringen var bl a att de boende i Brandkärr skulle lära känna varandra.

Information spreds till Brandkärsskolan, för att nå så många som möjligt. Ett nytt flygblad trycktes och sattes upp i samtliga trappuppgångar i Brandkärr och vi gick ut på gården med några fotbollar och spelade med barnen på gården och tog samtidigt upp anmälningar till turneringen. Vi deltog också vid skolans ”öppet-hus”-kväll och fick bra kontakt med föräldrar och lärare, som uppmuntrade barnen till att delta.

För att nå så många som möjligt var det nödvändigt att informera på så många sätt som möjligt. Det var dessutom viktigt att informationen blev så enkel och tydlig att alla förstod den. Vi valde att inte trycka information på något annat språk än svenska för att det är vårt gemensamma språk. Våra erfarenheter visade att den bästa metoden är ”mun-mot-mun”. ”Mun-mot-mun” innebär att träffas och prata om fotbollsturneringen i affären, på gården och på alla andra möjliga ställen. Nästan alla de anmälningar som kom in var genom att man träffades och att deltagarna kunde bli anmälda direkt. Ingen nappade på förslaget om att man kunde ringa till lokalen och anmäla sig.

Lagen bildas

Den uppsökande verksamheten gav resultat och anmälningar rasade in till lokalen. Sammanlagt hade 274 personer anmält sig och få av dem hade klara önskemål om vilket lag man ville tillhöra.

Vi hade bildat 3 grupper tidigare och de nya grupper som skulle bildas nu kallade vi för lag för att inte blanda ihop dem, och deltagarna som ingick i lagen kallades för spelare.

Nu började det svåra arbetet med gruppindelningen, dvs. att bilda lag. Vi hade insett att genom att blanda grupperna i så stor utsträckning som möjligt kunde man skapa balans i dem och tona ner betydelsen av att ha duktiga spelare med i laget. För att inte barnen och ungdomarna skulle bli ”nedspelade” var det nödvändigt att skapa åldersgrupper. En del spelare kom med argument som ”jag vill inte ha tjejer eller muslimer i mitt lag” men det gick inte vi med på. Vi förklarade att alla skulle vara med och spela och ges samma möjligheter för vi var inte sådana att vi utestänger människor.

Vårt arbete fortsatte med att dela in alla som saknade i lag. Alla namn skrev upp på en lista och sedan plockades namnen slumpmässigt in i olika lag. Efter det gjordes små ändringar, för att inget lag skulle bli starkare än något annat. Vi var överens om att max 15 personer fick ingå i varje lag. För att inte något lag skulle stå utan spelare, eller att man skulle bli för många så att inte alla fick spela, var det lagom.

I det här skedet hade vi 4 åldersgrupper med ett varierat antal lag i varje grupp. Åldersgrupperna var ursprungligen tänkt att vara 6-8 år, 9-11 år, 12-15 år samt vuxna. Några 16-åringar kom och berättade att de var lite nervösa för att spela tillsammans med vuxna och vi ändrade åldersindelningen så att åldersgruppen blev 12-16 år istället.

De färdiga 18 lagen blev så här: 3 lag i åldersgruppen 6-8 år, 3 i 9-11 år, 6 i 12-16 år och 6 lag i vuxengruppen.

I åldersgruppen 12-16 år bildades ett tjejlag på deras egen begäran. Det gjorde att tjejer från många olika kulturer kunde träffas och utvecklas tillsammans utan att behöva bry sig om killarnas åsikter.

Vi utsåg lagledare till de 15 lag som blev resultatet av de anmälningar som kommit till föreningen. Lagledarna rekryterades med utgångspunkt från att de kände till Verdandi. I barn- och ungdomsgrupperna hade alla lag, utom ett, en vuxen lagledare. Många lagledare i barn- och ungdomsgrupperna spelade själva i vuxengruppen.

Ett spelschema gjordes och ett möte med de utsedda lagledarna genomfördes den 3 juni. På mötet gick spelschemat och regler igenom. Det var inte många lagledare som kom och vi förstod inte varför. Det visade sig senare att mötet låg för långt ifrån starten, den 14 juni, för att det skulle vara intressant att komma.

En väntelista hade upprättats för sena personliga anmälningar som, p.g.a. maxregeln, inte fick plats i något av de lag som redan fanns. Framför allt gällde detta vuxengruppen. Efter några dagar var listan full och ett nytt lag skapades bara några dagar innan turneringen skulle starta. För att få jämna lag (för spelschemats skull) inbjöds det lag som vars spelare, som det visade sig till största delen bodde i Brandkärr, Laka IBF, på det villkoret att de skulle kalla sig något annat än innebandyförening, då det kunde uppfattas som ett ”proffslag”. Ett nytt spelschema upprättades med 8 istället för 6 vuxenlag.

Tre av lagen som deltog var inte Verdandi-lag, Stolpskotten (Laka IBF), Ekroten Bois och 112:an (Hyresgästföreningen). De deltog i turneringen med sina utgångspunkter, i vuxengruppen.

Sammanlagt 291 spelare, 20 lag varav ett tjejlag (De modiga tjejerna 12-16 år), 32 olika nationaliteter, 115 matcher....

Genomförande

Premiär!

Söndagen den 14 juni drog det då äntligen i gång. Alla var spända och nervösa. Fikatältet, som vi lånat, sattes upp. Målen var på plats och alla lag kom. Det var molnigt med regnskurar. Fotbollsplanen var i dåligt skick, hälften av planen var av gräs och resten hade kommunen fyllt i med sandlådesand. Kommunen hade tidigare under våren lovat att ställa i ordning plan till premiären men inte gjort det. Många spelare var besvikna på att kommunen inte hade levt upp till löftet.

Vi fick fatta många blixtnabba beslut om saker som de inte hade tänkt på tidigare, t ex att ordna fram hörnstolpar för att underlätta för domarna. Besluten togs spontant av oss i fotbollsgruppen genom att träffas vid kiosken och snabbt förankra besluten. Kulturmötena märktes tydligt eftersom språket ställde till med olika småkonflikter, men dessa löstes efter hand.

Barn och ungdomsgrupperna fungerade bra. Tjejlaget, som varit stolta, blev lite besvikna när de förlorade med 26 – 0. Genast var vi där och försökte att rätta till detta till nästa spelomgång, därför det var viktigt att tjejerna skulle kunna delta på samma villkor som alla andra.

Det var först nu som lagen blev till grupper i praktiken. Innan dess hade man träffats och lärt känna varandra ”lite på ytan”. Nu skulle laget fungera som en helhet både på och utanför plan. Lagledarna, som hittills mest hade fungerat som kontaktman insåg att lagen måste organiseras. Bland barn och ungdomslagen blev lagledarens roll att coacha, fostra, trösta och svara på mängder med frågor. I vuxenlagen blev det viktigt att förmedla åsikter mellan olika kulturer och mellan oss i fotbollsgruppen och lagen. I några av lagen kunde man se hur viktig den demokratiska förankringen blev när beslut skulle omsättas i handling. Särskilt viktigt blev det att lagledaren hade lagets förtroende, trots att de var utsedda av oss i fotbollsgruppen. Nu blev det tydligt för alla att förankringen av beslut, dvs. att förklara bakgrund och konsekvens av beslut, var viktigt för att få demokratin att fungera.

Fotbollsplanen måste bli bättre!

Ett av de största problemen inför premiären var den usla fotbollsplanen. Kommunen hade tidigt på våren lovat att göra i ordning den till starten men av olika anledningar inte hunnit göra det. Vårt önskemål var att få grusplan så man snabbt skulle kunna spela igen. På måndagen efter premiären kom då kommunens maskiner upp och började skrapa planen. Sedan började det att regna ihärdigt och det gick inte för kommunen att göra färdigt.

Nästa matchomgång fick därför spelas på Långbergsskolans plan. Kommunen skaffade fram mål och klippning av gräset på rekordkort tid. Information gick ut till samtliga lag att matcherna var flyttade. Detta fungerade trots betänkligheter om att de yngsta inte skulle kunna delta eftersom det var en bit att gå. Detta löstes genom att man samlades i lokalen och gemensamt gick upp till planen. Röster höjdes för att alltid spela på Långbergsplanen, eftersom den var av gräs men dessa tystnade när vi förklarade att Brandkärrs

fotbollsturnering skulle fortsätta att spelas i Brandkärr, för att alla, inte bara de som spelade skulle känna sig delaktiga i det som händer i bostadsområdet.

Nyköpings kommun gjorde i ordning planen så att den skulle kunna gå att spela på, trots att mer grus behövdes. Inför nästa matchomgång regnade det intensivt och hela fotbollsplanen stod under vatten. Vi gick ut i regnet och började ösa planen för hand. Spadar och hinkar letades fram. Ungefär 10000 liter vatten senare och med en halvtimmes förskjutning började matchomgången. Under fortsättningen av turneringen fick planen ösas inför varje omgång. Det tog lång tid och mycket kraft trots att kommunen var uppe och sladdade om planen vid ett flertal tillfällen. Inför varje omgång var det fler människor som kom för att ösa planen. Första gången var vi 5 personer och tillslut 15 personer som hjälpte till. Mycket av det här arbetet var tungt och slitsamt. Några ville inte hjälpa till utan stod och tittade på och slängde kommentarer omkring sig. De fick snabbt svar på tal och en del av dem hjälpte till och andra gick därifrån. Kommunen kritade planen inför varje omgång, den mot slutet av turneringen kritade vi själva upp linjerna på planen, därför att kritningen försvann och det måste kritas om inför varje match. Kommunen lånade ut kritmaskin och kalk.

Det bildades en spontan ”ösgrupp” som växte och förändrades under turneringens gång. Många som inte spelade var med och öste, även barn och äldre. I den här gruppen blev det också än viktigare att arbeta efter principen: ”Prata med –inte om- varandra”. Gnäll förvandlades till kreativ kritik och handlingskraft när vi och alla som hjälpte till bestämde sig för vad som skulle göras och förklarade varför, både för varandra och för dem som stod utanför.

16 spelomgångar, 20 lag och 291 spelare....

Fotbollsturneringen fortsatte med otroligt många mål, snygga räddningar och fula tacklingar.

Domarna

Det hade framförts önskemål om att betala för domare som var godkända av svenska fotbollsförbundet, redan under förra årets turnering, därför att domarna hade olika bedömningar på plan. Några som tidigare hade varit med och spelat ville att vi skulle förebygga det med att i år kontakta fotbollsförbundet och hyra in domare. Vi svarade att det kostar för mycket pengar och att det inte stämmer överens med de mål som vi har med vår verksamhet. Diskussionen försvann efter att de domare som ställde upp ideellt, lagledare och vi i fotbollsgruppen hade pratat med varandra och tillsammans deltagit i den demokratiska processen.

Lagledarna och domarna kallades till möte tillsammans med oss eftersom vissa saker fungerade utmärkt och andra behövdes rättas till de domare, fyra som dömde vuxenmatcher och två som dömde barn och ungdomsmatcher, ställde upp helt ideellt och för att få lagen och domarna på samma nivå i domsluten behövde de träffas vid sidan om plan. För oss var utgångspunkterna i den sociala kontaktreglerna viktiga att förmedla till domarna. Domarna å sin sida hade utgångspunkten i sina erfarenheter och kunskaper om regler. Det var viktigt att respektera domarnas kunskaper, därför då kunde vi få en dialog med varandra som grundade sig på att vi hade olika synsätt till en början, men tillslut förstod vi att vi ville samma sak; att alla som var med skulle ha roligt och att få lagen att fungera som lag.

På mötet hade alla synpunkter på regeltillämpningarna och domarna argumenterade för och emot. Det som det var mest diskussion om var om hur utvisningar, varningar och protester skulle hanteras. Mötet inleddes med förslag om hårda tillämpningar av reglerna, men slutade med att utgångspunkterna fortfarande skulle vara att alla skulle få vara med och spela. Avstängning skulle gälla endast en match och sedan skulle vi ta kontakt med personen och prata med honom eller henne. De intensivaste diskussionerna handlade om vuxenlagens roll, dels för sig själva och dels hur man fungerade som föredöme för barnen. Domarna försökte förklara att det inte är så lätt att döma när så många olika kulturgrupper ska mötas, utan att det viktigast blir att förklara för varje spelare varför man har blåst. Lagledarna insåg också att regeltillämpningarna kunde drabba deras eget lag och därför kom man fram till att tala med varandra och hela tiden förklara vad som var det viktigaste, att alla skulle spela och ha roligt tillsammans, inte att tillämpa reglerna så hårt som möjligt.

. De domare som dömde första spelomgången var inte beredda på allvaret som blev när fotbollen kom på plan och det krävdes mycket förklaringar från vår sida både till spelarna och de domare som skulle döma resten av turneringen.

Domarna visade under turneringens gång att tålmod och konsekvens i domslut skapade en bra stämning både på och utanför plan. De två domare som dömde barn- och ungdomslagen förklarade hela tiden varför man blåste och lät för det mesta spelet löpa, även om inkast och annat inte gick riktigt enligt regelboken. Även vuxendomarna dömde på detta sätt men några regler höll man stenhårt på; Ingen kom undan med våld eller fula ord på plan. Detta resulterade i mycket tjafs till oss i fotbollsgruppen. Vi lyssnade och stödde domaren och förklarade hela tiden att fult spel inte gick att acceptera, men att spelaren var välkommen tillbaka efter att utvisningen och avstängningen var avklarad. Detta gjorde att två spelare inte ville spela mer, men att de accepterade domslutet.

Sekretariatet

För att ingen spelare skulle kunna spela i två lag eller ”smita” från sitt ansvar för laget som helhet hade vi laguppställningslistor som skulle lämnas in inför varje match och de kollades mot de laganmälningslistor där alla som var med i ett lag stod uppskrivna. De här reglerna ansågs av många vara hårda, men var nödvändiga för att grupperna skulle utvecklas som helheter. Ett av våra mål var ju att få alla spelare och deltagare att ta ansvar för den grupp som man tillhörde.

Vi hade upprättat en allmän väntelista för nya spelare. Detta innebar att om något lag saknade spelare fick man i första hand spela med den spelare som stod överst på listan och ingen annan rekrytering var tillåten, för att inte utesluta någon genom att förbise namnet på listan. Hade en spelare spelat en match i ett lag, var det inte tillåtet att gå över till ett annat lag, för att hela gruppen skulle fungera.

Vid fotbollsplan ställdes ett sekretariat upp där laguppställningar lämnades in och matchprotokoll fördes. Sekretariatet protokollförde också utvisningar och höll reda på väntelistan där nya spelare kunde anmäla sig. Trycket på sekretariatet och främst på oss i fotbollsgruppen ökade ju närmare slutspelet man kom. Skillnader mellan olika kulturer syntes allt tydligare ju mer deltagarna lärde känna varandra, t ex träffades man vid sidan om plan och lekte med bollen tillsammans. Det gick bra för det mesta, men det hände att missförstånd i gester och kroppsspråk skapade irritation mellan spelare.

Laguppställningarna diskuterades också fortlöpande under hela turneringen. Dessa skulle lämnas in och kollas mot den laguppställning som lämnats in vid turneringens början. Problem uppstod när laguppställningarna var ofullständiga eller felaktiga. Vi påpekade flera gånger att detta måste fungera för att undvika förseningar i matchschemat. Jagande efter laguppställningslistorna var ett stort irritationsmoment under hela turneringen, men laguppställningslistorna var nödvändiga för att anklagelser om fusk och protester mot felaktiga beslut skulle kunna förebyggas.

Fotbollsgruppen utvecklas

Fotbollsgruppen ombildades med fler och nya personer. Detta var nödvändigt då semestrar och annat gjorde att vi krympte till tre personer. ”Inskolningen” av de nya personerna tog lång tid, men var oerhört positivt. ”Gamlingarna” i fotbollsgruppen fick själva se att de hade förändrats i sitt tankesätt och genom att förklara för de nya vad det var frågan om lärde de sig själva samtidigt. Detta var en mycket viktig del i demokratiarbetet. Dessutom stämde ombildningen väl med behovet av fler deltagare. Alla fick perspektiv på utvecklingen och helheten av turneringen, genom att förklara vad turneringen gick ut på och att det egentligen inte var så viktigt vad man gjorde utan *hur man gjorde det*.

Kraven på oss ökade hela tiden. Deltagare kom med förslag och förändringar och hur man skulle genomföra turneringen nästa år. Vi fick många frågor och förklaringar och argument om varför man ville förändra reglerna. Varje onsdag i 5 timmar och varje söndag i 10 timmar hade vi en ström av deltagare efter sig. Trycket på att vi skulle lösa protester och andra konflikter ökade också efterhand, ju närmare slutspelet vi kom. För att

fotbollsgruppen inte skulle lägga sig i och styra lagen blev lagledarna blev mycket viktiga som kontaktpersoner och de fick också ta ansvaret för vad som hände inom laget.

Lagen

Grupperna lärde känna varandra och snackade sinsemellan om hur matcherna hade varit. Särskilt bland vuxenlagen hördes kommentarer som ”Det är inte så viktigt att vinna”, eller ”Det är klart att alla ska få vara med”.

Ett av barnlagen saknade en vuxen lagledare i början av turneringen vilket med förde att det blev en del konflikter inom laget. Detta löstes genom att en lagledare letades fram och gruppen fungerade bättre. Alla barn- och ungdomslag hade vuxna lagledare som inte var deras föräldrar. Detta upplevdes som mycket positivt både av barnen och de vuxna. Ingen i lagen blev särskilt favoriserat eller utpekad för att barnet var son eller dotter till lagledaren.

Tjejlaget fick 11- 0 i ”handikapp” mot de andra lagen samt slå straffar efter matchen. Det blev roligare att spela för dem, och en coach började lära dem spelets grundläggande taktik. Även de andra barn- och ungdomslagets lagledare blev coacher och började lära dem spel och flera träningsmatcher genomfördes på andra dagar i veckan. Träningsmatcherna fungerade som lek, men där lagledarna gick igenom olika termer och begrepp, t.ex. vad en forward var för något. Träningen var också ett sätt att få alla att prata med varandra i lugn och ro utan att störas av andra lag. Det blev tydligt att vi lyckats med att få grupperna att fungera på sina egna villkor.

Många ville vara med och spela. Flera personer, som fick reda på att turneringen skulle starta av sina kompisar, hörde av sig efter att vi gjort lagindelningen Därför bildades ytterligare ett vuxenlag, the Champions. En lagledare letades fram av oss i fotbollsgruppen till laget och spelarna hann inte med att träffas innan matchstart. Några spelare började att dominera laget genom att slåss med sina medspelare och genom att vägra gå av plan. Vi pratade med lagledaren och de andra i laget om hur det skulle lösas. Laget berättade då för oss att lagledaren inte var accepterad av sina lagkamrater och därför fick han ingen respekt från dem. Lagledaren sa själv att han inte ville vara lagledare men gärna fortsätta att spela. En ny lagledare utsågs av laget och de började om från början. Den demokratiska process som börjat i och med att laget hade valt sin lagledare fortsatte och laget fungerade bättre och bättre.

Vid ett par tillfällen under turneringens gång svallade känslor fram och olika våldshandlingar uttryckte det spelarna kände. Det viktigaste för oss blev då att inte hantera personerna som råkat ut för det, utan att se till själva händelsen. Vi förklarade att vi aldrig kan acceptera våld. Vid ett tillfälle rök en spelare i hop med en person i publiken, och avstängning för spelaren under resten av turneringen diskuterades. Delar av publiken och även spelare från andra lag krävde det. Vi diskuterade igenom händelsen noga och kom fram till att det viktigaste för oss var att sätta oss in i den situation som spelaren var i. Efter det kom vi fram till att den här händelsen skulle hanteras på samma sätt som övriga övertramp. Spelaren skulle vara avstängd en match och sedan få spela igen. Nästa steg blev att förankra beslutet utanför vår egen grupp, bland publik och övriga spelare, samt att få alla att förstå att vi inte kan döma händelser som vi inte vet hur det har gått till eller varför den uppstod, men däremot att våld aldrig kan accepteras

Några spelare kom alkoholpåverkade till matchstart och det diskuterades av oss, därför att vi inte ville att det skulle hända igen. De deltagare som deltagit andra Verdandi-verksamheter reagerade kraftigt på händelsen. Styrelsens representanter förklarade då att de sociala kontaktreglerna gällde även nu. Ingen konsumtion var tillåten, men däremot kan vi inte utestänga någon. Den spontana motfrågan ”varför inte då” kom direkt och vi förklarade att det är viktigt att personen är med, så att han vågar vara nykter nästa gång. Varför ska vi andra vara det då?, var nästa fråga och vi att det är för att alla ska ha en möjlighet att vara med, utan att behöva känna kravet att man måste dricka. Dessutom är det viktigt att vi visar alla barn och ungdomar som är med att vi kan alla ha roligt tillsammans utan alkohol. Ingen ville att spelaren skulle straffas på något sätt, eftersom vi alla kunde se att det fanns bakomliggande orsaker till att det hände. Flera av oss i fotbollsgruppen kände att det viktigt att vi var kompisar med alla som var med och spelade för att ingen skulle känna sig utanför eller åsidosatt eller att andra personer kom påverkade till matchstart. Det var också viktigt att visa solidaritet med den som det gällde, att tala med – inte om – personen och förklara varför vi tyckte att det var olämpligt, men på ett sådant sätt att spelaren inte upplevde att vi var arga eller hånade honom.

La grande finale!

Uppläggningsen av slutspelet bestämdes precis innan det skulle börja. I åldersgrupperna 6-8 år och 9-11 år möttes alla lag en sista gång och de två bästa möttes i en final. I 12-16 år spelade man raka semifinaler och final. I vuxen gruppen fanns funderingar om kvartsfinaler, men man kom fram till raka semifinaler och sedan final. Slutspelet var det mest viktiga under turneringens gång, men när styrelsens representanter föreslog att vi skulle vara utan slutspel, ställde vi från fotbollsgruppen bara en fråga: Är ni helt dumma i huvudet eller?

Slutspelet började med ett lagledarmöte. Regler, särskilt hur utvisningar och gula kort skulle hanteras i vuxengruppen diskuterades. Själva finalomgången, för samtliga åldersgrupper, skulle spelas på Brandkärrsdagen, som var en lördag. De andra matchomgångarna hade spelats på söndagar och onsdagar. Röster höjdes för att flytta finalerna, men när vi förklarade att Brandkärrsdagen var den sista dagen på sommaren för alla aktiviteter i Brandkärr gick lagen med på att spela.

Semifinalomgångarna spelades på onsdagen och torsdagen den sista veckan. Det märktes att spänningen steg, framför allt i vuxengruppen. Två spelare rök ihop, med en blödande näsa som följd. Båda spelarna var upprörda, och det blev viktigt för oss att få med båda spelarna resten av turneringen. Beslutet blev därför att ingen av spelarna blev avstängda eller lade av frivilligt. Vi i fotbollsgruppen diskuterade intensivt om det var det rätta beslutet, men eftersom spelarna själva och deras lag accepterade det, gick det bra att lösa händelsen på det sättet. Ett av lagen lämnade in protest till domaren och menade att matchen skulle spelas om, utan de spelare som bråkade, eftersom matchen avbrutits när det var ett par minuter kvar. Domaren och vi i fotbollsgruppen fattade beslut om att matchen skulle spelas om, men än viktigare var att nu, i slutet av sommaren, hade man förstått hur viktigt det var att prata med, inte om, varandra och en intensiv diskussion med alla inblandade parter föregick beslutet. Ett av lagen bestämde sig för att matchen inte behövde spelas om utan att det gamla matchresultatet skulle gälla och kom därför inte till omspelsmatchen. Det accepterades av alla att det blev så och det andra laget gick vidare till final på det gamla resultatet.

Även i barnlagen märktes det att spänningen steg genom att föräldrar började lägga sig i och försökte påverka domarna. Domarna löste det med att prata med föräldrarna om varför man hade dömt till förmån för motståndarlaget och föräldern accepterade domslutet. Det var viktigt för oss i fotbollsgruppen att balansera tävlingsmomentet genom att visa i handling att det är bara på lek och att vi har roligt tillsammans.

Finalomgången spelades i fint väder! Alla finaler gick bra. Det största vinsten med att ha finalerna på Brandkärrsdagen var att dessa drog ut mycket folk som de aktiverade sig med annat, t ex att smaka på mat från olika kulturer eller att gå tipspromenad. Alla barn och ungdomar fick medalj som bevis på sin medverkan, samt de som tagit sig till final i vuxengruppen. Vuxengruppens medaljer bekostades av dem själva genom en insamling. Tjejlaget fick ett hedersomnämmande och alla uppskattade detta. Hur vi skulle tacka alla medverkande var en fråga som föregick av den demokratiska processen. Många ville att alla skulle ha medaljer och diplom. Styrelsen gav till svar att om vi skulle ha priser så skulle de vara likadana för alla och att vi i fotbollsgruppen fick tigga till oss pengar till det. Beslutet

blev att alla barn och ungdomar skulle få medalj. Alla lag som inte tog sig till final räknades som treor och fick brons. I vuxenlagen fick deltagarna själva betala för ettans och tvåans medaljer, samt en pokal som gick till grundspelssegrarna.

Slutspelets roll tonades ned av styrelsens representanter genom att förklara att det viktigaste med fotbollsturneringen var att människor hade arbetat tillsammans mot ett gemensamt mål. Fotbollsgruppen började med en utvärdering av grundspelet för att rikta uppmärksamheten bort från finalerna, och även de lag som var kvar slappnade av efter att semifinalerna var spelade.

Vad mockarutor vi har sålt! (Kiosken)

Under hela turneringen hade vi själva försäljning av kaffe, läsk och fika bröd till självkostnadspris. Ett partytält restes vid fotbollsplan och i tältet fanns både sekretariatet och "kiosken". Försäljningen pågick från första matchens början till sista matchens slut; alltså tio timmar på söndagar och fem timmar på onsdagar.

Det krävdes att många ville vara med och ha ansvar samtidigt som det var nödvändigt att bara en person hade ansvaret för de pengar som kom in under dagen. "Kioskgruppen", som hade 30 deltagare, var den största av alla grupper. I början av turneringen bestod gruppen av 5 personer, men när verksamheten drog i gång förstod vi att vi måste utöka gruppen för att inte slita ut oss. Det var inte svårt att få människor att hjälpa till om vi inte försökte att styra vem som skulle "jobba" med vem. För att få någon ordning på vem som skulle sitta i kiosken under vilka tider gjordes ett schema, men gruppen ville inte ha det så. Oftast så började försäljningen med att någon satte sig i kiosken som sedan löstes av spontant av någon annan.

I en grupp som är så här stor kan det vara svårt att få demokratin att fungera. Många kom med idéer och förslag och den del konflikter uppstod. När människor, som inte var med och "jobbade", hade åsikter om hur saker skulle skötas fick de snabbt mothugg av gruppen. En person i publiken drev frågan om öltält och reaktionen kom snabbt från gruppen: Det här är vår turnering och inget j-a jippo! Deltagare, från nästan alla grupper, sa också att det här är ju Verdandi-verksamhet och samma regler ska väl gälla som inne i lokalen! Diskussionen fick ett snabbt slut.

Allt fika bröd som bakades i lokalen sålde vi till självkostnadspris. Det mest populära kaffebrödet var mockarutona. En ungefärlig uppskattning gjordes att ca 3000 mockarutor, såldes under hela sommaren. Ett försök gjordes att sälja grillad korv, med detta blev dyrare än vi tänkt oss. Det var viktigt att vi, som förening, själva drev "kiosken" för att undvika att kiosken blev kommersiell, utan att priser och sortiment hölls på en rimlig nivå. Bl a restes det krav på utökning av sortimentet från de mera köpstarka deltagarna och att även tillfredsställa behovet av mat och dryck, men vi svarade att det är oerhört viktigt att det inte blir till ett måste att handla när man ska titta på fotboll. Vi sålde t ex inte godis för att undvika ett kommersiellt tryck på föräldrar.

Vi fick motta klagomål från Nyköpings Hem om att det såg skräpigt ut och stora insatser gjordes av alla åldersgrupper för att hålla snyggt och rent omkring sig. Alla "fikare" hjälpte till och Nyköpings Hem skänkte papperskorgar som stod vid tältet. Det blev viktigt för oss

att visa bostadsföretaget att vi kunde ta ansvar för området runt fotbollsplan och resultatet blev att det var snyggare där än i övriga delar av Brandkärr.

Nä, nu måste jag titta! (Publiken)

En uppskattning av publikantalet är svårt att göra. Det har varierat beroende på vädret och vilka lag som spelat. Antalet har varierat mellan 100-500 vid varje spelomgång. Vid regn har man samlats under paraplyer (regnat har det ju gjort nästan hela sommaren) och vid sol har picknickkorgen tagits fram. Mest publik har det varit när vuxenlagen har spelat, trots att många föräldrar och andra vuxna har varit och hejat när barnen spelat.

Den sociala samvaron har varit stor. Människor som aldrig hade träffats förut började att fika tillsammans. Vuxna har samlats och pratat, ibland så intensivt att fotbollen blev ointressant. En vanlig kommentar var: ”Vilka är det som spelar?” eller ”Vem vann?”. Under tiden som matcherna spelades samlades barn och vuxna med fotbollar runt hela planen. Ibland var det 20 fotbollar i gång samtidigt och barn och vuxna spelade med varandra.

Från publik och deltagare kom kravet att vi även skulle ta ansvar för hur publiken betedde sig, precis som man diskuterade med dem som spelade. Vi svarade att detta var omöjligt, om vi inte hjälps åt. De som kommer och titta måste själva prata med varandra och ta ansvar för sina handlingar. Däremot kunde vi tala med de som vi kände och därigenom få kontakt och förklara att det är viktigt att vi är som vi vill att våra barn och ungdomar ska vara.

Mat och vila

Under turneringens gång skulle det bli långa dagar och vi insåg tidigt att raster och vila för de ansvariga måste läggas in, utan att det skulle bli uppehåll i spelet.

En grupp bildades med 10 deltagare. Gruppens arbetsuppgifter var att koka kaffe, tina bröd, laga mat samt att se till att de som arbetade vid fotbollsplan fick mat eller kaffe i sig och en chans att vila.

För oss som hjälpte till under söndagarna började fotbollen redan vid 9-tiden på morgonen och slutade runt 22 på kvällen. Varje söndag lagade några personer mat och det var 15-20 personer som åt. För att allt detta skulle fungera krävdes planering både i veckan att handla hem det som behövdes samt planering under själva dagen, med avbytare vid kiosken och att någon hela tiden bevakade sekretariatet.

På onsdagar började förberedelserna vid 16-tiden, om fotbollsplanen stod under vatten tidigare, och avslutades vid 22-tiden på kvällen. Under detta pass fanns det möjlighet att komma in och fika, ta det lugnt och bara snacka.

En stor del av den här gruppens arbete var också att peppa alla som var aktiva i någon av de grupper som var i gång hela dagen, när missförstånd och annat behövde redas ut. Även om fotbollen var avklarad vid 9-tiden, hände det vid ett flertal tillfällen att protester mot domaren, andra konflikter och en allmän utvärdering av dagen gjorde att grupperna dröjde sig kvar och diskuterade.

Omplåstring av småsår var också en av gruppens uppgifter. Vid plan fanns en deltagare med kunskap om första hjälpen och en första hjälpen-väska.

Nä, nu skiter vi idet här... Trötthet och ilska

Fotbollsgruppen bildades i början på maj och arbetet fortsatte under hela sommaren. Alla som var med och tog ansvar hade synpunkter på hur precis allt skulle skötas. Mycket gnäll och tjafs bäddade för många känslosamma utbrott från alla. Fotbollsgruppen var i fara tre gånger under turneringen då vi sa: Nä, nu skiter vi i det här! Pärmar och pennor åkte all världens väg och vi gick hem.

Det som var mest slitsamt var att eftersom turneringen höll på under så lång tid var det svårt att överblicka helheten, utan alla problem och konflikter tog över från det positiva och kom i första rummet. Vi tog vår uppgift på stort allvar och genom ansvaret blev enskilda personer i gruppen anklagade och utsatta för personangrepp, från deltagare och de som inte var med överhuvudtaget. Det var då av yttersta vikt att förklara, trösta och stötta dessa personer. Ingen lämnades i fred utan styrelsens representanter fick hela tiden vara med och förklara att gnäll och skäll också är en del av ett outtalat beröm. Det var oerhört viktigt att berätta och analysera de positiva saker som också hade hänt under en dag t ex ett snyggt mål eller att drickan räckt till.

I kioskgruppen fanns det också ett behov av att få råd och stöd om olika saker, bl.a. hur vi skulle hantera att så många hade tillgång till kontanter och hur vi skulle få alla att acceptera det system som styrelsen lagt upp. I slutet av turneringen accepterade alla att endast en person kunde ha ansvar för kassan för annars skulle det bli helt omöjligt att ha kontroll på pengarna, inte på den som hade ansvaret. Det var också viktigt att förklara att vi inte hade något vinstintresse -utan att det viktiga med kiosken var att få människor att känna sig delaktiga, även om de inte ville vara med och spela fotboll.

Ett önskemål fanns att grupperna hade behov av ett par dagars uppehåll från fotbollen och att komma bort från området. Erfarenheterna från tidigare år visade att trycket på oss skulle komma att bli stort även vid sidan av fotbollsplan och övriga dagar i veckan. En kanothajk planerades, men denna kom att läggas på is, för det behovet fanns inte. En endagsutflykt med fem deltagare, som hade fotbollen omkring sig dygnet runt, genomfördes till Mariefred. En tyst överenskommelse om att inte prata om fotbollen var svår att hålla, men samtidigt gavs det en möjlighet att diskutera andra saker och att känna att man var ledig.

Utvärdering, analyser, slutsatser

Gemenskap är målet!

För de allra flesta som deltagit under sommaren 98 har man "bara" spelat fotboll. Först senare, ofta genom att nya deltagare har ställt samma frågor som man själv gjorde, har man upptäckt hur mycket som utvecklats och att det förändrade synsättet också går att använda inom andra områden. Det är också viktigt att turneringen inte blir för stor. Det viktiga är att se helheten och den utveckling som sker både i bostadsområdet och för enskilda personer. Det är också viktigt att det inte blir ett "jippo" eller får en kommersiell prägel. Det är "vikänslan" och att vi själva genomför den verksamhet, som vi vill delta i, som är det viktiga.

Under fotbollsturneringen var styrelsen och dess representanter noga med att aktivt delta i den demokratiska utvecklingen av grupperna i stället för att teoretiskt förklara vad man ville uppnå. Att återkomma till olika frågor och att ta beslut om dessa för att sedan inse att besluten inte var ordentligt förankrade och genomarbetade präglade hela sommaren.

Allt tid kretsade kring hela turneringen med alla aktiviteter som krävdes runt om för att få allt att fungera och de som varit med i de olika arbetsgrupperna under hela tiden var trötta när det var över, men ett var alla överens om: Det var roligt att få vara så behövd och att människorna runt om lyssnade till vad man hade att säga!

Allt detta tillsammans med att man hade getts möjlighet att delta på sina villkor och med sina förutsättningar gjorde att några månader senare hördes följande kommentarer: "Det var jobbigt, men inte så komplicerat" eller "varför ska alla krångla till saker genom att inte prata med varandra?".

Idéer och förslag till förbättringar

Under hela turneringen har idéer och förslag duggat tätt från deltagarna och alla har haft åsikter om allt.

Detta är en kort sammanställning om vad som kan förbättras till nästa år:

- Fotbollsgruppen ska bildas mycket tidigare än i år och lära känna varandra först.
- Bättre kommunikation med lagledarna. Lagledarna har ett stort ansvar och dessa måste förberedas bättre.
- Fler tjejer och tjejlag.
- Fler barn och ungdomslag
- Fler domare
- Bättre diskussion och kommunikation inom resp. lag
- Fler lagledarmöten
- Fler ska vara med och fatta och backa upp beslut (Bättre demokrati)
- Fler grupper som arbetar med annat än bara fotbollen
- Kiosken ska skötas av en särskild grupp
- Fotbollsplan måste bli bättre

- Information till organisationer som kan tänkas stödja turneringen med material ska kontaktas tidigare.

Vad vi kan!

Den personliga utvecklingen av de personer som ingick i de olika grupperna går inte att förbise. Mycket av gnället och tjafset i början av turneringen försvann när det gällde själva fotbollen, men deltagarna började att ställa mycket högre krav både på oss och på sig själva. Detta ledde till konstruktiva diskussioner istället för tjafs och när deltagarna upptäckte att deras synpunkter räknades blev kraven ännu större. Det var otroligt att se att personerna i de olika grupperna växte och tog mer och mer ansvar själva än att försöka lyfta det på andra.

I de grupper som arbetade praktiskt med saker runt fotbollen fick de aktiva mycket kunskap. De som satt i "kiosken" lärde sig att räkna pengar. Den som var ansvarig för information och laguppställningar lärde sig mer om datorn som ett skrivhjälpmedel. Den som var ansvarig för försäljningen i stort fick lära sig grundläggande bokföring samt den som hade ansvar för priserna till alla barn och ungdomar lärde sig att göra en budget och följa upp den kontinuerligt. Alla som var med fick också lära sig att planera från början, med inköp, matsedlar, bakning osv. Sedan fick samma personer genomföra verksamheten tillsammans och se resultatet av det vi gjort.

Vad har turneringen gett vår övriga verksamhet?

Fotbollen har fungerat som en öppen verksamhet i den meningen att man inte behövt vara medlem och att alla har varit välkomna. Däremot har deltagarna organiserats i grupper för att delta. Det har gett oss möjligheter att skapa kontakter med boende i området och att informera om att vi finns.

En uppföljning av sommarens aktiviteter görs nu under hösten genom öppet hus och genom att ha tillgång till gymnastiksalarna två gånger i veckan, en gång för barn och en för vuxna. Trycket på vår verksamhet har ökat enormt. Idéer finns, men Verdandi har valt att inte öka verksamheten explosionsartat utan att successivt få i gång grupper som jobbar med olika saker. Bakgrunden till detta beslut är att vi till största delen är ideella och inte vill bränna ut oss. En kontinuerlig uppföljning av alla som deltagit under sommaren står högt på vår önskelista men är inte genomförbart p.g.a. bristande ekonomiska resurser.

Genom att deltagarna sett vad en dator kan göra förutom att man kan roa sig med den har Verdandi tiggat ihop några gamla datorer som ska användas som hjälpmedel för alla deltagare. En del av deltagarna vågade inte, eller hade inte kunskapen om hur man använde ett ordbehandlingsprogram. Detta var något vi upptäckte i samband med all information som behövde spridas. Detta ska inte förväxlas med "datastugverksamhet" utan detta är ett led i att få fler att delta i vår verksamhet och att lära sig använda datorn i andra sammanhang, t.ex. att ta aktivare del i samhällsdebatter genom tillgång till tidningar och kommunal information via Internet, men också att våga skriva till kompisar eller till någon myndighet. Hjälpmålet finns ju! Genom att få en uppgift att lösa, t.ex. att informera om en kommande fotbollsturnering, blir integreringen naturlig och utan pekpinnar.

Vad har fotbollsturneringen gett de boende i området?

Brandkärrs bostadsområdet är ett område att vara stolt över. Det som turneringen har gett är att människor träffas och hälsar på varandra. Olika nationaliteter umgås även utanför fotbollsplan. Totalt har ca 500 människor träffats vid varje tillfälle. Okända ansikten har blivit bekanta, och det är klart att slutsatsen blir: Om vi känner varandra blir vi också mer toleranta.

För människor utanför området har nyfikenheten varit stor på turneringen och hur vi har lyckats att genomföra den i ett område som Brandkärr. Under sommaren har Brandkärr fått positiva kommentarer och omnämnanden i både lokaltidningen och av människor som inte bor här.

Personliga reflektioner

Min ena dotter ville inte åka till Göteborg. Hennes syster och pappa skulle åka dit och gå på Liseberg, men för henne var det viktigare att vara kvar och spela fotboll. Jag var tvungen att övertala henne att åka. Hon stod i hallen och sneglade på fotbollsskorna precis innan de skulle sätta sig i bilen för att åka iväg. Jag sa att fotbollen finns kvar när du kommer tillbaka och tur är väl det. När hon kom tillbaka från Göteborg så var första frågan hur det hade gått för hennes lag.

Mamma till spelare i åldersgruppen 9-11 år.

Det är svårt att förklara varför man blåser i pipan ibland. Hela tiden måste man förklara varför. Ungarna kan var uppkäftiga ibland men detta tolererar jag inte. För det mesta är det roligt att döma, men ibland blir man trött och tänker: fattar dom ingenting? Coacherna har varit till stor hjälp och det har fungerat bra. Roligast var tjejlaget som aldrig gav upp trots att dom fick stryk gång på gång. I slutspelet var det en förälder som lade sig i och tyckte att hennes som hade blivit felaktigt dömd och krävde att domslutet skulle göras om, men det går ju inte. Det är viktigt att behandla alla lika.

Domare för barn- och ungdomslagen.

På onsdagar kan man gå ut till fotbollsplanen efter jobbet och träffa sina grannar och dricka kaffe. Det trodde jag aldrig när jag flyttade hit.

Nyinflyttad i Brandkärr

Jag har lärt mig mycket om människor den här sommaren. Inte trodde jag att en fotboll kan framkalla så mycket känslor hos vuxna karlar. Dom är ju värre än ungarna!

En röst i publiken

Sommaren var skitjobbig! Alltid fotboll, var man än kom. Fanns alltid i huvudet. I mitten av turneringen tänkte jag: Nä, fan! Jag ger upp! Tänker inte fortsätta. Sen, efter finaldagen, såg jag ju hur mycket arbete alla hade lagt ner och det är tråkigt att det är slut för i sommar.

Medlem i fotbollsgruppen

Jag vill inte höra ett ord om eran fotbollsturnering! Jag hör om den varje dag på jobbet. Hur roligt det är. Vem som har gjort mål. Tyst, säg inget!

Arbetskamrat till en spelare

Jag vill tacka er för vad ni har gjort för invandrarna och integrationen i området. Detta är otroligt! Vilket jobb ni har lagt ner.

Kontaktperson för invandrargrupperna

Jag var nyinflyttad i Brandkärr när jag gick med en kompis till Verdandis innebandykväll på Långbergsskolan. Där fick jag frågan om jag inte ville vara med att spela fotboll under sommaren och det ville jag ju. När jag lärt känna dom som var på Verdandi lite mera frågade dom om jag ville vara lagledare för ett barnlag och först svarade jag nej för jag tyckte att jag visste för lite om fotboll, men fotbollsgruppen övertalade mig att vara med. Det var faktiskt kul och inte alls så svårt som jag trodde. Ungarna och jag var lite spända först men efter ett tag släppte det. Att ha tjejer med i laget var bra, annars hade det nog blivit mer allvar. Jag lärde känna massor med folk under sommaren, som jag nu träffar och umgås med på Verdandi och hemma.

Nyinflyttad deltagare

Lagens sammansättning

Åldersgrupper	Lag	Deltagare Killar Tjejer		
6-8 år	Bolltrollen	12		3
	Smurfarna	13		2
	Smått & Blandat	13		4
Totalt		38	29	9
9-11 år	Guldgrävorna	15		2
	Piraterna	14		0
	Superstars	15		3
Totalt		44	39	5
12-16 år	Arabens indianer	15		0
	De laglösa	15		0
	Dom modiga tjejerna	19		19
	Hot Shots	18		0
	Omutbara	14		0
	The All-Star Team	13		0
Totalt		94	75	19
Vuxna	112:an	14		1
	Big Boys	13		
	Ekroten Bois	15		
	Liverpool FC	14		1
	Shadows	12		
	Stolpskotten	15		
	The Champions	17		
	verdandi dream team	15		
Totalt		115	113	2
Totalt		291	256	35
Procent tjejer:				12%

De32 nationaliteter som deltog:

Bosnien	Eritrea
Brasilien	Norge
Chile	Somalia
Danmark	Argentina
Finland	Albanien
Ghana	Afghanistan
Iran	Irak
Kurdistan	Vietnam
Marocko	Tunisien
Palestina	Algeriet
Peru	Libanon
Serbien	Kroatien
Sverige	Uruguay
Syrien inkl assyrianer	Etiopien
Turkiet	Gambia
Ungern	Spanien